

*Akár hová búvjék de még-is rá talál
Mindenekre ez az irgalmatlan Halál.*

Meg-holt II. dik *Fridrikh* — a' Spanyol Király — a' minden Tsászárok és Királyok között nagy-nak esmert II. dik *Josef* — a' Török Tsászár — a' *Berlintől* adót vett *Gr. Hadik* — *H. Eszterházi Miklós* — az ő Ellenségei előtt reitentes emlékezetű *Laudon* — a' *Frantzia Mirabó* — a' tsak nem leg-gazdagabbik Magyar Gavalér *Gr. Pálffy János* — ama jó szivüségéről tsak nem el-felejthetetlen so-kaknak édes Attya *Gr. Károly Antal* — 's meg-halá-végre, a' mint egy *Budai tudósításból* értem, a' leg-gazdagabbik és leg-buzgóbb Hazánabéli *Egri Püspök Gr. Eszterházy Károly* Ur is ezen hónapnak 14 di-kén — a' mint erről ezután bővebb tudósítást fogunk tenni. — — Ezeket, 's sok ezekhez hasonlókat temetett már el a' *Kurir* egy néhány esztendő k-a-latt; mellyből tsak ez a' tsalhatatlan tudomány, hogy a' *Kurir* is minden kisebb nagyobb *Olvasói-val* edgyütt bizonyosan meg fog halni — de lássuk addig mik az

Elegyes jegyzések? — „ A' F. Tsászár hol-nap, az az 24. dikben indul *Prágából*, és egy kerü-lő úton tsak a' jövő hónapban érkezik vissza. — A' F. Királyné mára váratik *Bétsbe*. — A' F. Palatinus tegnap-meg érkeztén már útnak-is indult *Buda* felé. — *Herentz* fő Hertzeg és a' 3 fő Her-tzeg *Alszoneyok Felsperg* felé jöven vissza, *Hertz. Likhtenstáin Lajosnál* fognak egy néhány napot mú-latni. — Ugy értjük, hogy a' jövő esztendőben megint 2 Koronázások fognának lenni; edgyik *Bu-dán*, hol F. Alszoneyunk fogna meg koronáztatni; a' másik *Fránkfurtban*, hol *Herentz* fő Hertzeg Ro-mai Királyi Koronát nyer fejére. — — *H. Esz-terházi* méltóztatta ő Felsége a' M. N. K. Testörző

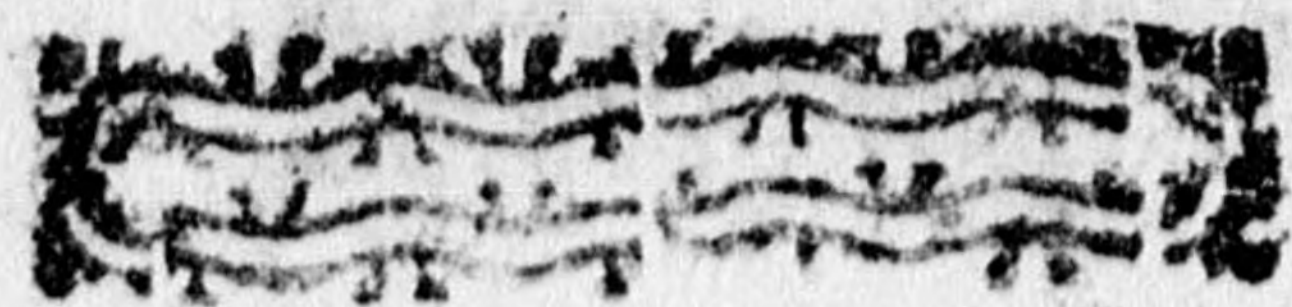
fő Kapitányságra; és bizonyosnak lenni erősítik, hogy a Magyar Udvari Kantzellaria nagy méltóságú feje Gr. *Pálffy* Károly Ur ö Exja a' fő Kantzelliáriusi hivatalát le-tette volna. — Azt haljuk a' *Bétsi Politziáról*, hogy még soba olyan lában nem állott, mint a' millyenre most állittatik. A' már minden belső és külső Városokra el rendelt és jelentett rendes Politzián kívül, egy hadi Politzia is fog fel-állittani, mellynek feje Generál *Stáder* fogna lenni, és 2 Platz Obersterek, 2 Platz Májorok, 4 Adjutántok és még több más Hadi-Tiszt Urak fognának e' végre neveztetni; kik a' jó rendtartásnak és a' belső tsendességnek titkosabb arany lántzára ügyelnének. Az éjjeli lovas Katonákból álló *Pikét* meg szaporittatik, és az eddig *Bétsben* lenni szokott fegyveresek izáma 4 Batalion Magyar Katonákkal lokalittatik. — Már a' *Schakmin* Valátsai ide *Bétsbe* meg érkeztenek, és *Kinszky* Draganyótsai el mentenek. — Egy bizonyos *Alberti* nevezetű Kánonok, és Májor *Lerchenfeld*, miért? miért nem? nem tudatik, *Bétsből* el-távozó úti *Levelet* kaptak. — Azt olvassuk, hogy F. Urunk parantsolt volna, hogy ennekutánna egy Tiszt viselő is hivatalja felett való Rangot és Titulust nem fog viselni, és szabad sem lészzen azt ennekutánna kérni. A' Tíztségeknek és hivataloknak üressedésekkel, nem lészzen szabad azonnal valakit mást tenni az üressen lévő Hivatalba, hogy mindenek, kik ahoz a' Hivatalhoz jut tartanak, és arra alkalmasok jelenthesék magokat.

Az *Evangelicusok* 15 dikben tartottanak *Pesten Synodusi* gyűlést másodszor, mellyben a' *Synodus* tzeljának ki-dolgozására mentenek. Edgyik *Deputatio* elegyes a' Réformátus Synodusbéli Deputátusokkal, melly elegyes *Deputatio* azokat dolgozza, mellyek mind a' 2 Vallásbélieket egy aránt illetik. Egy más *Deputatio* a' Tudomány dolgát folytatja, más a' Hazótság dolgát, más a' Gazdaságot illető dolgot, és még eddig mind a' 2 Synodus ennyiben vagyon. — A' hónapnak végén, és ennek elején

Pest Vgyében is imitt amott földindulás tapasztaltott. — Augusztusnak utolsó napján a' Belgrádban lévő 'Sidók Követekeket küldöttének a' *Niszfzai Basához*, ki Belgrádat által vejendő a' mijéinktől, azon kérelemmel, hogy engedné meg őket a' Várnak visszavételével azon állapotban maradni, a' melyben most vagynak, és meg engedte. Ollyan rendeléssel jö ezen Basa Belgrádnak által vételére, hogy akár minémü Gonosztévőnek is kegyelmet hoz magával; azzonnal az el költöztek minden bántodás nélkül visszamehetnek, és 3 esztendőig semmi adót vagy Dézmát nem fognak fizetni.

Bétsben már szinte 14 napja, hogy szüntelen változó szeles, erős és hives szomorú özi napok járnak; noha az idején bé állott kellemetes Tavasz és Nyár miatt némely vad gesztenye fák egészzen újra virágrattanak. — Erdélyből ellenben azt írják *Kolosvárról*, hogy már 8 hetektől fogva semmi első nem lévén, az eke ki száradt a' földből, nem lehet vetni; a' szálló szeme pedig veréb lövő felétnek maradván, apró poharakból fogjuk az idén inya a jó *Kolosvári bort*.

Pofon Vármegyéből írják, hogy Sept. 8 dikán későn este, meggyuladt *Gróf Pálffy Károly* Kancellarius ö Exja majorja, melly *Detrekő Vára* alatt feküdt, 's porrá égtek a' tele hordott tsürök, a' gabona tartó épület; a' juhok, tehének; 's a' ménes' számára épült nagy színek, és istállók; 's a' ménes meller' szép épületje, sok más tilztek' házaikkal edgyütt. Ezen épületek nem régiben készültek, 's mind sendellyesek voltak. Oda égett leg alább is 5 ezer kereszt gabona, 6 száz szekér széna — szerentsére a' ménes nem volt bé zárva — a' tsödöröknek kantár szárjaikat nagy kinnal tudták el vagdálni, 's el szabadítani a' jászojltól, mellyek éttzakának idején elszaladván, némellyeket közzüllök máig se találunk. A' tűz, egész reggelik tartott. — Vagyon a' Grófnak számár ménese is, mellyből sokat el adnak *Bétsben*, a' hol némelly nagy Urak számár-téjjel szontak élni. Ezen számár-ménese

a' Páztora, egy nagy számár ember, meggyújt egy fenyőfa forgátsot, bé megy annak világánál egy színbe, a' melly, ki-gerebelit kenderrel vólt rakva, vigyázatianságból meggyujtja a' kendert, 's (a' mint vélik) mindjárt ott hagyta ijedtében a' tüzet, 's elszaladt. A' tűz hirtelen elterjedt, és a' fennírt kárt okozta: mellyet leg-alább is harmincz ezer forintra betsülnek. Nem tudják, hová vette magát a' számár páztor. — Más károkat is vallott vólt nem régiben a' tűz miá G. Pálffy ö Exja. Hasbrunka nevü faluja t. i két izben gyúladt meg, 's majd két száz ház lett benne hamuvá; más falujának ismét majd fele.

Ezen Majorjához közel vagyon egy Kastély is, mellyben sokszor szokott mulatni ö Exja. A' tűz négyyszer kapott vólt belé ezen Kastélyba, de mind a' négyyszer oly szerentsélsen eleit vették, hogy nagy károkat nem tehetett. Hanem utóllýára még sem menthették vólna már meg a' lángok' erejétől a' Kastélyt, ha tsak egy részeg Ember — maszlagos fővel — fel nem mászott, 's el nem óltotta vólna az el-hatalmazni kezdett tüzet. — A' miólta Noé nagy Apánk' módján fellyül hörpentett a' szöllő' leviből; talám soha se vólt még hasznosabb követkeése a' részegségnek. “

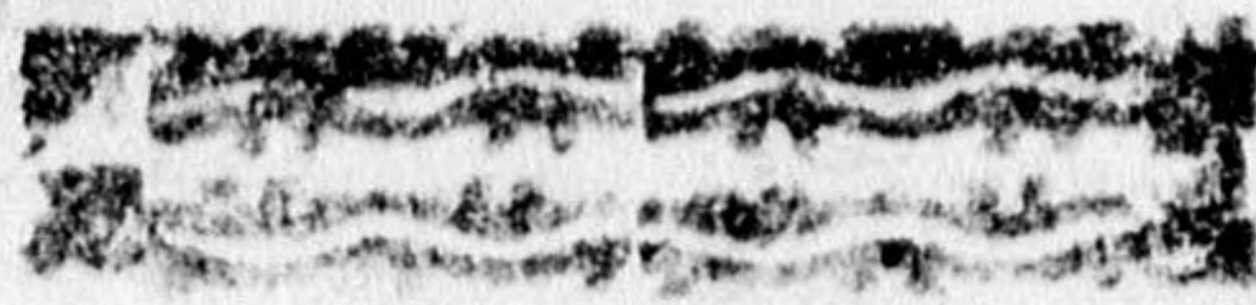
Külső Országot illető dolgok.

Frantzia Ország. — Azt mondják némelleyek, hogy a' Frantziáknak Királya tsak 3 napokat kívánt magának engedtetni az uj Constitutionnak megvisgálására: azt ugyan tellyességgel nem gyanittyák mindenek, hogy ezen Constitutiot egész valósága szerint megfogná erőszitteni; annyival is inkább, mivel éppen akkor midőn a' minap nevezett Deputatio a' Constitutiot kezébe szolgáltatta, nem tsak maga jelent meg a' kék pántlikás Keresztes Rendnek tzimmerével, hanem másoktól is sokaktól azt kívánta, hogy a' kék pántlikás keresztet ezen alkalmazással le ne tegyék. — Már a' Constitutionnak oldalékjai is rendbe szedettenek és a' megvisgálta-

tás végett fel-olvastatván, a' több Artikulusokhoz ragasztattanak. A' nevezetesebb toldalékoknak summája ez: — „Az 1. ső illeti a' Frantzia Polgároknek személyes jussaikat az Anglusoknak *Habeas Corpus* nevezetű Aktájoknak formájára, melly szerint csak egy gondolóra vagy gyanura nem lehet a' valóságos Polgárt el-fogattatni, hanem bizonyos és meghatározott környüállásoknak ki-nyilatkozása után. — A' 2. dik toldalék illeti a' nyomtatásbéli szabadságot: ez szerint — a.) Semmi némű írásnak nyomtatásban való ki-adásáért meg nem szollitathatik senki, ki vévén e' következendő történeteket; — ha annak tzielja, a' Törvény ellen való ingerlés; — a' Constitutiót formáló Hatalomnak méltatlansággal való illetése; — ennek rendelkezései ellen való ellent állás; — a' Törvények által bünösnek meghatározottatott tselekedetre való unfolás 's végre a' közönséges Tiszteknek és hivataloknak méltatlan rágalmazása lenne. Továbbá megbüntettetik akár melly személynek magános életét érdeklő rágalmazás. — b.) Előbb pedig senki a' maga rágalmazó írásáért meg nem íteltethetik, míg az Esküdteknek Itélő széke által nyilvánosságá nem lélzen, hogy a' vád alatt lévő írás bünös, és hogy azon személy, a' ki ez iránt bé vádaltatott, való-sággal ezen írásra nézve magát bünölsé tette. — — Még megjegyzésre méltó ezen toldalékokban az is, hogy ezek szerint a' Frantzia Polgároknek házofsági állapottyok, ezután tsupántsak polgári kötésnek fog tartatni. — A' több hátra lévő toldalékok, vagy nem igen nevezetesek, vagy pedig mi azokat már málszor elő hoztuk vólt.

Egy szomorú és ritka eset Irlándiában. — Egy *Clomány* nevű falu mellett nem messze a' tenger partyához, egy iszonyu kö-sziklák között lévő barlangban, gyakran rendkívül való nagyságu vad Sasok szoktanak valaseregleni. A' minap valami gyermekek játszodozván ezen barlang mellett, egy 4 esztendőst közzüllök meg-ragad egy vén Sas, és egyenesen vízbe, két éhel holt fíjajihoz, a' barlang-

langba. A' keferves Attya, hirt vévén a' történet-ről, izalad némely barátjaival a' barlang felé, és magát kötélrel fogva beborítottatta. Le-érkezvén a' Sasokhoz, ezek ugyan azonnal ki-repültenek: de a' szerencsétlen gyermeknek már két sremeji ki-kapáltatva, és teste erősen öszve martzongaitatva lévén, a' Sasoknak köcsmei között való ki-f szabadulása után csak 3 órákig maradhatott meg életben.

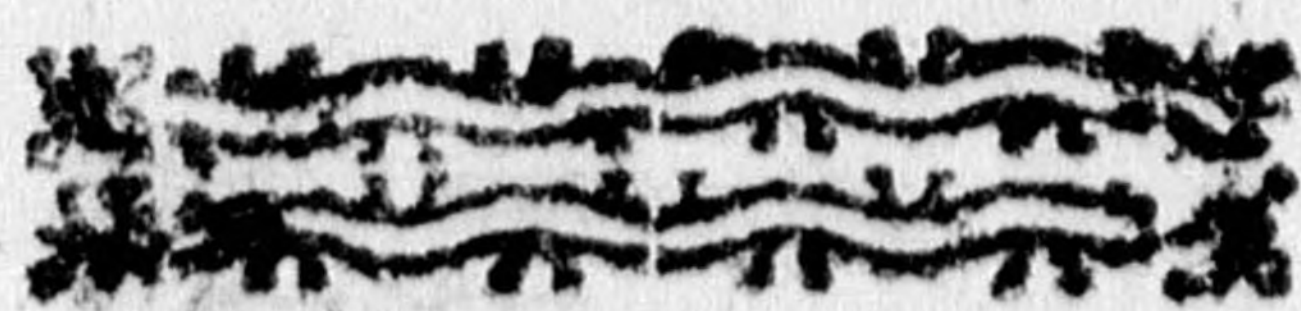
Londonban egy Társaság állott fel, melly magát a' közönséges békeféség és szabadság barátjai Társaságának nevezi. Ennek leg-fundamentosabb erősítési e következők: — Az Angliába bétűszött vilzsa éléseknek sziotuqv, mint Frantzia Országban, csak hogy minden Rebellio nélkül, el kell töröltetni. — A' Fejedelmeknek meg kell Fejedelmeknek, de az embereknek is, szabad embereknek maradni: — Az Anglusoknak jusok vagyos a' Frantzia Revolutiona örvendeni — először, mint embereknek; mert ez által 25 Millió ember társaik tétettnek vilzsa az emberiségnek szent jusaiiba — másodszor, mint Anglusoknak; mert ezen Revolutzio által vége szakadt a' régi Frantzia Udvarok' azon alattomban való mesterkedéseiknek, mellyek által Angliának a' sok hadakozás miatt annyi adóságot kellett tsinálni. — Nints olyan Ország több mint Anglia, hogy 7 Millió emberek lévén benne, még-is 17 Milliot fizelsen portzioba esztendőt által.

Egy Frantzia Pap, izetlen elmésségét akarván mutogatni, így kezdett egykor a' Prédikátzióhoz: „*Kedves Halgatóim! En, másszor az Isten' Beszédét szoktam elöttetek, ezen prédikáló székből magyarázni; hanem most az Ördög' szavait vettem fel letzkél, a' mint hallatok el-olvastatni.*“ Prédikálott t. i. a'

Kristust

Kristust meg kísértetett Ördög' szavairól. Mostanában pedig egy Sváb Pap az Ördögöt választotta igen esztelenül Eretnék tériővé. A' dolog így történt: Sváb Országnak déli részében, által megy a' szomszéd helységből *V — n* nevezetű faluba egy tenyeres talpas Mézáros, 's bé fordulván a' tsapszékbe, le ül egy asztal mellé, 's bort kér magának. Mivel a' más asztalnál ott látta a' Falu' lelki Attyát egy testes palatzk bor mellett, ő bizony alkalmazatlóságot vett ezen látásból, a' Papokról, 's a' máigondolkozás' módjáról való beszélgetésre. 's oly világosan talált a' tele poharak' világánál beszélteni, hogy tovább már nem halgathatta tsipős okoskodását a' Plébánuus, hanem béibe hagyta a' *Vitruvius* forgatást, 's el ment nagy mérgelődve. A' Mézáros haza indul este felé: hát a' mint egy erdőn ment volna keresztül, eleibe áll egy meg-testesült Ördög. Jól ki voltak a' izarvai, és a' keske lábai tsinálva, 's ugyan sustorikolt: úgy meg-okáda a' tüzet. Azonban neki is rivakodik, rémi ő hanggal a' Mézárosnak: „*Mindjárt széllyel téplek most, ugymond átkozott Eretnék, mit beszélletél a' vendégfogadóban? — Külömben most tsak nem bántalak, menny el, 's mond meg a' több tzimboráfidnak, hogy rövid időn el fogom őket mind ragadni, 's hóltt testeiket a' madaraknak és vadaknak vetem eledelül.*“ — A' Mézáros meg nem retten a' Sátán' szavaira, mert meg nem foghatta, hogy' áliható t volna el az Ördög tériővé. Reá uszija tehát a' kutyáját, melly is Gazdája' kurázsijával birván, megkapja a' Sátán' nyakán a' bőrt, 's földre teríti. A' Mézáros pedig neki áll a' görtsössével, 's midőn már derekassan exortizálná: *Jésus Mária Josefet* kiáltott az Ördög. Végre meg nemúlt. A' Mézáros vissza tért a' faluba, 's el beszélte, mi történt rajta. Egynéhány Lakosok el mentek vele kar látóba, 's hát ördög képében egy jámbor Lakos társokat talállyák a' halállal küzködve: ki is a' mint még beszélhetett, meg-vallotta, hogy őtet a' Plébánuus vette reá, hogy magát Ördöggé maskarázná, 's

ennél

ennél fogva ragadná ki egy Eretnek' Lelkét a' pokol
 sorkából. — Meg esett néki szegénynek, a' rend-
 kívül-való térítés' módja: mert egy óra múlva meg-
 hólt. — A' nem módjával való világosodásnak is
 vagynak rossz következései, az igaz: de bezzeg
 voltak vagynak ám a' sűrű tudatlanságnak is, mint
 ennek új szomorú példáját talállyuk az el-beszélt
 történetben. Mit kell hát tenni az illy rossz kö-
 vetkezések' el-távoztatására? — Világosítani a'
 homályban járókat, de módjával. Ez, nem kön-
 nyü dolog: de azonban nem-is lehetetlen az okos-
 ságnak!

Tudósítás.

Bétsben a' Dominikánusok piattzán a' 796-dik
 szám alatt tulajdon házában lakó Udvari *Waldhorn*
 készítő *Kerner Antal*, szükségesnek állította meg-
 ujittani néhány esztendőkkel ez előtt tett jelentését:
 hogy ő, azon büntetésre méltó tsalárdságnak ki-
 nyilatkoztatása végett, melly szerint némelly kül-
 ső országi Instrumentom-készítők *Waldhornokat*,
Trombitákat 's más egyéb Instrumentomokat szűnés
 nélkül az ő nevének és tziperének jegye alatt mint
 jókat el-árulni mérészelnek, soha egy tulajdon ma-
 ga által készült ilyen Instrumentomot is valami Ke-
 reskedőnek az el-árulásra Commissioba nem adott
 és ezután is adni nem fog: hanem azok, a' kik az
 ő jó, és valósággal általa készült Instrumentomok-
 ból akarnak magoknak szerezni, azoknak tetsék e-
 gyenesen ő hozzája menni; mert így a' maga mun-
 kájának jóságáról felelni, és mindennek a' leg-il-
 lendőbb áron és leg-nagyobb hamatsággal szolgál-
 ni fog.

Költ Bétsben Septembernek 23-dikán 1791.